

V. OPINIE JURIDICĂ

Ref.: Analiza juridică a îngrijirii paliative, ca formă de asistență medicală – în contextul reglementărilor primare și secundare în vigoare

Îngrijirea paliativă pentru persoanele neasigurate CNAM finanțată din FAOAM?

Centrul pentru Politici
și Analize în Sănătate

 Tel: +373 22 22 63 43

 Fax: +373 22 22 63 87

 E-mail: office@pas.md

 mun. Chișinău, str. Vasile Alecsandri 99/1

Acest material apare în cadrul proiectului „Consolidarea îngrijirilor paliative în RM” implementat de Centrul pentru Politici și Analize în Sănătate (Centrul PAS) cu suportul financiar al Fundației Soros-Moldova/Departamentul Sănătate Publică. Informațiile prezentate nu sunt împărtășite neapărat de Fundația Soros-Moldova.

Daca Guvernul/Parlamentul trebuia sa aducă prevederile art. 5 alin. (4) din Legea nr. 1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală în concordanță cu prevederile art. 20 alin. (2) lit. c¹) din Legea ocrotirii sănătății nr. 411/1995, pentru ca Statul să garanteze minimul asigurării medicale gratuite și cetățenilor RM neasigurați CNAM?

Chișinău: Martie, 2022

EFRIM ROȘCA ASOCIAȚII

OPINIE JURIDICĂ¹

a Biroului Asociații de Avocați „Efrim, Roșca și Asociații” („ERA”) în forma răspunsurilor și concluziilor la întrebarea formulată de Centrul pentru Politici și Analize în Sănătate (Centrul PAS)

Ref.: Analiza juridică a îngrijirii paliative, ca formă de asistență medicală – în contextul reglementărilor primare și secundare în vigoare

Întrebare:

Daca Guvernul/Parlamentul trebuia sa aducă prevederile art. 5 alin. (4) din Legea nr. 1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală în concordanță cu prevederile art. 20 alin. (2) lit. c¹) din Legea ocrotirii sănătății nr. 411/1995, pentru ca Statul să garanteze minimul asigurării medicale gratuite și cetățenilor Republicii Moldova neasigurați CNAM?

Daca Guvernul/Parlamentul trebuia sa aducă prevederile art. 5 alin. (4) din Legea nr. 1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală în concordanță cu prevederile art. 20 alin. (2) lit. c¹) din Legea ocrotirii sănătății nr. 411/1995, pentru ca Statul să garanteze minimul asigurării medicale gratuite și cetățenilor Republicii Moldova neasigurați CNAM?

Prin Legea nr. 211/2020, Legiuitorul nu a dispus Guvernului să pună în acord alte acte normative primare cu reglementările acesteia. Aceasta nu înseamnă că, Guvernul, din inițiativă proprie, nu ar fi avut competența să elaboreze și să promoveze un proiect de

¹ Această opinie juridică cuprinde interpretarea unei norme de drept de către „ERA” asupra a cum ar putea fi interpretată de către instanță o anumită prevedere ori cum ar putea fi aplicată la circumstanțele specifice ale clientului.

lege pentru aducerea în concordanță a actelor normative primare cu reglementările adoptate prin Legea nr. 211/2020.

Totuși, analizând reglementările Legii nr. 1585/1998, cât și cele ale art. 20 alin. (2) din Legea nr. 411/1995, considerăm că, neincluderea în Legea nr. 1585/1998 a unei prevederi prin care s-ar fi reglementat expres că serviciile de îngrijire paliativă se prestează gratuit atât persoanelor asigurate, cât și celor neasigurate, nu constituie un impediment pentru prestarea gratuită a serviciilor de îngrijire paliativă tuturor cetățenilor Republicii Moldova, indiferent de statutul lor – asigurat sau neasigurat. Întru susținerea acestei opinii există câteva raționamente, și anume:

1. Partea dispozitivă a art. 20 alin. (2) din Legea nr. 411/1995, care statuează conținutul minimului asigurării medicale gratuite, reglementează necondiționat (prin prisma criteriului „asigurat/neasigurat”) beneficiarii acestui minim de statutul de asigurat/neasigurat în cadrul sistemului național de asigurare obligatorie de asistență medicală – „(2) Statul, în conformitate cu prevederile Constituției, garantează minimul asigurării medicale gratuite cetățenilor Republicii Moldova, care cuprinde: ...”.

2. Singurele condiții reglementate pentru acordarea îngrijirilor paliative sunt:

a) deținerea cetățeniei Republicii Moldova și

b) limita/suficiența mijloacelor financiare din fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală – *c¹) îngrijirea paliativă, în limita mijloacelor fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală*. Aceeași condiție este reglementată la alin. (3) al art. 20 din Legea nr. 411/1995, care prevede că, *asistența medicală prevăzută la alin.(2) lit. b)–g) [deci, și îngrijirea paliativă, care este indicată la lit. c¹) a alin. (2) al respectivului articol] se realizează în limita mijloacelor financiare ale fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală, constituite în modul stabilit de legislație*.

c) în minimul asigurării medicale sunt incluse și *f) acoperirea cheltuielilor pentru exoprotezele și implanturile mamare necesare pentru reabilitarea pacienților cu tumori maligne, precum și g) acoperirea cheltuielilor pentru protezele individuale și consumabilele necesare pentru reabilitarea chirurgicală și protetică a pacienților cu tumori maligne ale capului, ale gâtului, ale aparatului locomotor și a pacienților cu anoftalmie, defect parțial sau total al globului ocular, indiferent de etiologie*. Legea nr. 1585/1998 nu conține, însă, vreo normă expresă care ar dispune special că aceste cheltuieli sunt asigurate atât pentru persoanele asigurate, cât și pentru cele neasigurate. Cu toate acestea, respectivele cheltuieli se asigură tuturor cetățenilor Republicii Moldova în mod gratuit, dar – în limita mijloacelor financiare ale fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală.

3. Lipsa unei reglementări (în esență, explicative) la nivel de lege nu degreveză statul de obligațiile sale constituționale. Prin urmare, Statul rămâne obligat, în temeiul art. 36

alin. (2) din Constituție, la oferirea gratuită cetățenilor săi a minimului de asistență medicală, care trebuie și este stabilit prin lege.

Totuși, având în vedere lipsa de unitate terminologică în repertoriului normativ privind ocrotirea sănătății, în general, și asigurarea medicală a minimului garantat de stat, în special, se consideră că, completarea – fie a art. 20 din Legea nr. 411/1995, fie a Legii nr. 1585/1998 – cu o normă care să prevadă expres beneficiarii serviciilor care constituie minimul asigurării medicale garantate de stat – cetățenii Republicii Moldova asigurați și neasigurați, ar fi facilitat aplicarea uniformă a reglementărilor primare, dar și instituirea de mecanisme care să asigure realizarea eficientă și eficace de către stat a obligației constituționale de acordare a minimului asigurării medicale.

Răspunzând *stricto sensu* la întrebarea formulată, **menționăm că:**

- 1. Nici Legea nr. 211/2020, nici o altă lege nu a reglementat o obligație expresă Guvernului sau Parlamentului pentru aducerea în acord a actelor normative primare cu reglementările Legii nr. 211/2020.**
- 2. Lipsa unei reglementări menționate la pct. 1 mai sus nu înseamnă că, Parlamentul sau Guvernul nu ar fi avut responsabilitatea de a ajusta cadrul normativ primar context, dacă o astfel de necesitate ar fi existat imperativ.**
- 3. Lipsa unei reglementări, în Legea nr. 1585/1998, prin care s-ar dispune expres că serviciile de îngrijire paliativă, acordate în cadrul minimului de asigurare medicală, se prestează tuturor cetățenilor Republicii Moldova, în limita fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală, nu împiedică în niciun fel acordarea acestor servicii (acoperirea cheltuielilor pentru aceste servicii acordate) persoanelor neasigurate din fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală, similar situațiilor prevăzute la art. 20 alin. (2) lit. f) și g) din Legea nr. 411/1995.**
- 4. Obligația statului de a garanta gratuit cetățenilor Republicii Moldova minimul de asigurare medicală există în temeiul art. 36 alin. (2) din Constituție și art. 20 din Legea nr. 411/1995. Lipsa unei reglementări suplimentare în Legea nr. 1585/1998, care ar fi indicat expres că minimul asigurării medicale se acordă tuturor cetățenilor Republicii Moldova, indiferent de statutul de asigurat/neasigurat, nu degrevează statul de obligația constituțională.**

www.era.md

tel: +373 22 238301, fax.:+ 373 22 238303

str. Bucuresti 72, Chișinău MD-2012, Republica Moldova